

הציפיות, הציפיות, התחונות והסכין

שבע נשים מתנועעות, הוגות ומזמרות טקסטים של המשוררת אגי משעול

מופע הבכורה של "ינשופות", שבו שבע נשים צעירות מתנועעות, הוגות ומזמרות טקסטים של המשוררת אגי משעול למוסיקה ועיבודים מאת מיקה דני, הוא חיזיון מענג. שבע הנשים, שבתחילה נדמה כי כל אחת מהן מייד צגת פן אחד בתמונת העולם הנשקפת משיריה של אגי משעול, מפגישות את הצופים – גם אם לא הכירו קודם את השירים, וכל שכן אם הם מכירים אותם – עם ריבוי הפנים של יצירתה ועם האופן שבו מתקיימים בה, זה בצד זה, צער נוקב והומור נריר, געגועים וכיסופים וגם פיקחון של מי שיר דע את העולם ואת אולת ידו האנושית.

ה"מי" הידוע הוא קודם לכל אשה: שורות הפתיחה והסיום של המופע לקוחות מ"נוקטורן 1" (מתוך הקובץ "דאה שם"). זהו שיר הנפתח כמין מניפסט של עקרת הבית המצטיינת: "בתוך הבית / הכל אגוד: / הסוכר בצנצנת, / הלחם בארגו / הלחם, / הסכין במגירה, / האוכל בקדרה". עד שמגיעים לשתי שורות שבהן פורץ לקטלוג ההי שגים הזה רגע חתרני: (ה"ינשופות" וזהו אותו היטב): "הדוחות הרעות / בין קפלי הווילון", אם לא הבחנו עוד קודם בסכין. החתרנית היא המונה אותן בתוך רשימת האיננוטר של מה שיש בבית

אינה רק עקרת-בית. היסוד החתרני הרוחש בצד עקרת הבית המושלמת, הדוחמת את סמלי נשיר תה – "זה על גבי זה / הציפות / הציפיות / התחד תונים החזיות" – לסדר המתבקש בעולם מהוגן, הוא הידוע היטב כי "מתחת לבית מי התהום / ומתחת לתהום / לבה של לאה" – ובשורות האלה, האחרונות, בחרו ה"ינשר פות" לסיים את החיזיון היפה שהעלו, כאילו הן מעניקות לו מסגרת.

שבע הנשים שבפתיחת המר פע ניצבות כמו דמויות ב"תמונה חיה", ממלאות את הבימה בהווה הפיסית של מקהלת הקולות הנר כחים בשיריה של אגי משעול. הנשים האחרות העולות מקטעי השירים – הילדה שהיתה, זו המקוננת פעם אחר פעם את שורות הבית האחרון מהשיר "מלאך המונוכרום": ("איך פעם הייתי / ילדה / ועכשיו מה נהיה / ממני": האשה הרומנטית-דרמטית: האשה המפוכחת והמרירה; האשה הנשברת; וזו הנראית כמו האינטלקטואלית המלומדת – כולן שוכנות כולן ב"אשה אחת", זו שהווייתה היא הוויית עקרת-הבית החתרנית, והיא פותחת וסוגרת את המופע.

העיבוד המיוחד של ה"ינשופות", הבחירה העצמאית בצירופים חדשים לקטעים ולשורות משי

אגי משעול

ריה של אגי משעול, נארג לחיזיון דרמטי. אך באר פן מפתיע הדרמה אינה עשויה דווקא מסתירות בין פניה השונות של "אשה אחת" אלא ממתח ריתמי שיוצר הביצוע השנון והמהוקצע של הבתים והשורות. ה"עלילה" שבנתה הקומפוזיציה החדשה של הקבוצה נרקמת מכל האלמנטים: מהתנועה, מההגייה, מהתלבושות ומצבעים של הקולות המזמרים אותם. העיבוד המוסיקלי אינו מכסה כאן על השירים ועל המלים; להיפך, הוא אפילו מבליט אותם; הוא עניו ואינו חורג ברוב המקרים ממודוס של דקלום מושר: על רקע הקו המצטנע של המוסיקה מתבלט מאוד הקטע שבפי האשה ה"רומנטית", שכובע נוצות מעטר את ראשה ושמלה כמר מפוארת, כהה ורבת קפלים ושכר בות, אשה שנראית כמו רמות

מסרט של פליני, מפתיעה מאוד וגם מצחיקה מאוד כשהיא משלחת לעולם בסופרן קולורטורה: "קוס אחתאק" המקדים את רשימת תפקידיה של עקרת-הבית, את העוף בתנור שהכינה ואת בני-המשפחה המאוחדים לקראת השבת, בשיר "קבלת שבת" (מהקובץ "השפלה הפנימית").

רגע דרמטי, מצחיק, אירוני וגם רציני, שבו הצטיירה על הבימה המלחמה הגלויה בין כל ה"תפקידים" שמוטלים על הגיבורה, נגלה בביצוע

המצוין של השיר "יד אחת": "יד אחת בוחשת כרוב / יד אחת מחייגת אהבה / יד אחת מחטטת באף / יד אחת מוחאת כף / יד אחת אוחות בעט / יד אחת מעופפת ככנף / יד אחת מסתירה יד אחת". נדמה כי מהשיר הזה נגזרה ההכרעה לבטא את ההומור, התבונה, הפונקציונליות, הרומנטיות, הצער ויתר הכוחות הפועלים בשירים של אגי משעול, דווקא ברמות שבע נשים.

מופע כזה, של 70 דקות, אינו יכול להכיל את כל מה שמכילים ספרי השירה של אגי משעול; נוכחותן של שבע הנשים על הבימה, על המאבקים ביניהן (באחד הרגעים הן מתרוצצות כבמשחק של "כיסאות מוסיקליים" ונרחקות בזו אחר זו לירכתי הבמה), וההתמוזגויות או טשטוש הגבולות ביניהן (לרגעים הן שרות זו את תפקידה של זו) מתעלמת לגמרי מהווה שאפשר לכנותה לצורך הקיצור "גברית"; זו ההווה שמנסחת בהפשטה ובפיקחון אמיתות נוקבות כמו בשיר "מתוך אנחנו שחיינו" – ("אנחנו) אפילו מנצלים אחרים כדי לכשף את עצמנו / פורשים אותם כרשת ונופלים באהבה". ואמנם, למראה המופע הנשי הזה מוחש מאוד כי בעולמה הפנימי השלם של אגי משעול, המיני בכל הווייתו, יש גם גבר, ואולי – הרבה יותר מאחר.

"ינשופות" הוא ביצוע בימתי מרתק לשירים מורכבים בלי שהוא גורע ממורכבותם. הוא הופך אותם, בצדק, לחלקיים – בתוך מכלול בימתי חדש, הראוי בהחלט לכינוי "שירה בימתית".